

Mor Hilari Raguer, una referència d'Església i de país

Dij, 1/10/2020 per Catalunya Religió

(CR) Ha mort un 1 d'octubre. **Hilari Raguer i Suñer** ha estat una personalitat de referència per a l'Església i per al país. Monjo de Montserrat, historiador i catalanista, tenia 92 anys. En feia 65 que era monjo i 60 que s'havia ordenat sacerdot. "La llibertat s'ha d'exercir, si no, no és res. I exercir-la segurament és perdre llibertat; si no la fem servir, no hi ha llibertat", va dir en la seva darrera [entrevista](#), que va mantenir amb Catalunya Religió el mes de març. La missa exequial tindrà lloc aquest dissabte, a les 10:45 h. La presidirà l'abat de Montserrat, **Josep M. Soler**, i es podrà seguir en directe a través de Montserrat TV (www.montserrattv.cat / www.abadiamontserrat.cat).

Hilari Raguer i Suñer (Madrid, 1928) es va llicenciar el 1950 en Dret a la Universitat de Barcelona. Entre 1960 i 1962 va realitzar estudis a la Facultat de Dret, Economia i Ciències Polítiques de la Sorbona (Diplome d'Études Supérieures en vue du Doctorat d'État), a la Facultat de Lletres de la mateixa universitat (Certificat de Psychologie Sociale) i diversos crèdits a l'Institut d'Études Sociales de l'Institut Catholique de París, dirigit pel pare **Jean-Yves-Calvez** i altres jesuïtes de l'Action Populaire. El 1975, es va doctorar en Dret Civil, especialitat Ciències Polítiques a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, amb una tesi sobre la democràcia cristiana a Catalunya dirigida per **Manuel Jiménez de Parga**. Es va llicenciar en Teologia Bíblica (1976-1978), especialitat Bíblica, a la Facultat de Teologia del Pontifici Ateneu Sant Anselm de Roma. I va fer de diplomatura en Psicologia Social i en Ciències Polítiques per la Sorbona, així com diversos crèdits al Pontifici Institut Bíblic.

Formació de monjo i divulgació bíblica i litúrgica

L'1 d'agost del 1954 va ingressar al noviciat del monestir de Montserrat, va fer la professió simple com a monjo benedictí el 6 d'agost de 1955, i la solmene el 15

d'agost del 1958. El dia de la Mercè de 1960 va ser ordenat sacerdot. Raguer va ser un dels 400 capellans que van signar un [manifest a favor del referèndum de l'1 d'octubre](#).

Entre 1962-1964 i 1968-1972 va estar destinat al Monestir benedictí de Santa Maria de Medellín-Envigado (Colòmbia), on va ser mestre de novicis i professor al Seminari Major, Institut de Litúrgia del CELAM i Facultat de Teologia de la Universitat Catòlica Bolivariana. Va ser també responsable del Secretariat Nacional de Litúrgia de Colòmbia en els anys de la reforma postconciliar i la revista de la Congregació del Culte *Notitiae* va elogiar el seu treball de difusió dels nous ritus. Des del monestir de Medellín-Envigado va dirigir en aquells anys uns cursos bíblics per correspondència que van tenir una gran difusió.

També va col·laborar en la història del Concili Vaticà II, publicada en cinc volums i dirigida per **Giuseppe Alberigo**, de l'Istituto per le Scienze Religiose de Bologna. L'any 1966 va fundar la revista *Documents d'Església*, de la qual en va ser director fins el 1968. En el camp de l'espiritualitat litúrgica i bíblica, ha publicat els treballs *Para comprender los salmos* (1996, amb quatre edicions en espanyol i traduïda a l'italià, al portuguès i al brasiler) o *Llegir avui l'Apocalipsi* (1997). Més recentment, ha escrit [Hal·lelu-iah. Introducció a la litúrgia de les hores](#). Els darrers anys havia estat professor a Barcelona de la Facultat de Teologia i de l'Institut Superior de Ciències Religioses i col·laborador del CEVRE.

Compromís amb el país

A banda de treballar activament en tasques de divulgació bíblica i litúrgica, va publicar estudis d'història de Catalunya del segle XX. Va ser una persona reconeguda per la seva [exigència intel·lectual](#). El 1999 es va encarregar d'avaluar l'arxiu de la Generalitat de Catalunya a l'exili, dipositat a l'Arxiu del Nacionalisme de la Fundació Sabino Arana i retornat a l'Arxiu Nacional de Catalunya. Va rebre la [Creu de Sant Jordi](#) el 2014 "pel seu compromís social i amb la catalanitat, des d'una destacada contribució a la historiografia com a autor, entre d'altres, de llibres sobre història política i religiosa". En especial pels estudis dedicats a **Manuel Carrasco i Formiguera** –[personatge a qui admirava](#) tant en l'àmbit familiar, religiós com polític–, el general **Domènec Batet** i Unió Democràtica de Catalunya durant el període republicà. La Universitat de Barcelona li va concedir la [Medalla d'Or](#) el 2016. En aquella ocasió va recordar que el seu pas per la universitat, marcat pel franquisme, però on ja era incipient la contestació al règim que ell mateix va protagonitzar.

Entre els seus llibres sobre història contemporània es poden esmentar *La Unió Democràtica de Catalunya i el seu temps (1931-39)* (1975), [Divendres de passió. Vida i mort de Manuel Carrasco i Formiguera](#) (1984), *El general Batet* (1994), *Gaudeamus igitur. Notes per a una història del Grup Torras i Bages* (1999), *Carrasco i Formiguera. Un cristiano nacionalista (1890-1938)* (2002), *La pólvora y el incienso (La Iglesia y la Guerra Civil)* (2001) o [Ser independentista no és cap pecat](#) (Claret, 2012).

Acaba de morir el P. Hilari Raguer i Suñer. Feia 65 anys era monjo de [#Montserrat](#) i 60 anys que era sacerdot. pic.twitter.com/iNNckJZz9S

— Abadia de Montserrat (@montserratinfo) [October 1, 2020](#)

La missa exequial del P. Hilari Raguer serà dissabte, a les 10.45h, i serà presidida pel P. Abat Josep M. Soler; es podrà seguir en directe per Montserrat TV (<https://t.co/AcUuZiCMqC>).

— Oscar Bardaji (@OscarBardaji) [October 1, 2020](#)

“Ser cristià és imitar Jesús”, deia Hilari Raguer i Suñer en aquesta entrevista fa pocs mesos. Monjo benedictí, historiador i catalanista, ha mort aquest 1 d'octubre amb 92 anys. pic.twitter.com/0YMBMhxziR

— Catalunya Religió (@catreligio) [October 1, 2020](#)

«La història pesa molt. Però, sovint, els dirigents polítics, més que tenir-la en compte, la manipulen i se n'aprofiten.»

Avui ens ha deixat el pare Hilari Raguer, monjo de Montserrat amb un extens llegat d'obres i col·laborador de la revista [#SerradOr](#). Que descansi en pau. pic.twitter.com/uafgszRVVE

— Serra d'Or (@serra_dor) [October 1, 2020](#)

Aquest matí ha mort el pare Hilari Raguer (Madrid, 11 d'agost de 1928 - Montserrat, 1 d'octubre de 2020), monjo benedictí i historiador. Un savi que ens deixa un llegat de llibres importants sobre la història de Catalunya i l'Església catalana. pic.twitter.com/s5yqBc46jD

— Les PAM (@PublAMontserrat) [October 1, 2020](#)

Al llarg de la seva vida, l'Hilari Raguer va destacar pel seu ferm compromís amb la lluita antifranquista i la defensa dels drets de Catalunya, el seu rigor com a historiador i la generositat de la seva fe. El meu sentit condol. Al cel sia <https://t.co/gnv1m8ZXtk>

— Quim Torra i Pla (@QuimTorraPla) [October 1, 2020](#)

Ha mort Hilari Raguer, monjo de Montserrat i Creu de Sant Jordi. El país perd un gran historiador de nobles conviccions. Descansi en pau. <https://t.co/NsWZxDxDj7>

— Pere Aragonès (@perearagones) [October 1, 2020](#)

Ens ha deixat Hilari Raguer, destacat historiador i monjo de Monserrat. Una ment inquieta, un home que estimava aquest país i la seva cultura.

Una sentida abraçada als seus familiars i amics. <https://t.co/85y3sCOIRA>

— Òmnium Cultural (@omnium) [October 1, 2020](#)

Hilari Raguer confiava veure la independència (amb l'ajuda dels avenços mèdics, hi afegia) i li hem fallat. Sap molt greu. Un savi de pedra picada a qui la família de Carrasco i Formiguera estimàvem i respectàvem. Descansi en pau.

— Xavier Carrasco (@xaviercapicua) [October 1, 2020](#)

"No seríem una nació si estiguéssim disposats a acceptar que els nostres veïns definissin si ho som o no ho som".

El condol de la Revista de Catalunya pel traspàs d'Hilari Raguer, humanitat, senzillesa i saviesa. pic.twitter.com/QZIRFWb9Kg

— Revista de Catalunya (@RevistadeCat) [October 1, 2020](#)

Hilari Raguer: memòria del passat, fonament del futur
<https://t.co/0f3MqsVfDM>

— Carles Duarte Montserrat (@DuarteCarles) [October 1, 2020](#)

Hilari Raguer: memòria del passat, fonament del futur [@catreligio](#)
<https://t.co/JpJsetq27m> Celebrem el testimoni fecund que deixa Hilari Raguer, llegim-ne les obres i evoquem amb emoció els camins i les esperances que hem compartit. El seu record ens acompanya i ens inspira.

— Joan Capdevila (@capdevilajoan) [October 1, 2020](#)

Tot el meu condol a la comunitat dels monjos de Montserrat per la mort del P. HILARI RAGUER
El mes passat vaig tenir més d'una hora de conversa amb ell parlant de present i futur. Un plaer de reflexions compartides. [#montserrat](#)
[#independencia](#) pic.twitter.com/0Cyj1xkzsD

— Dolors Bassa (@dolorsbassac) [October 1, 2020](#)

Precisament l'1 d'octubre s'ha mort el gran P. Hilari Raguer, monjo de Montserrat. L'Església i el País li devem molt. Ens ha ajudat a entendre el present i l'horitzó de futur des d'una penetrant mirada històrica i des d'una profunda fe. Descansi en la pau i l'amor de Déu.

— Màxim Muñoz (@maxmudu) [October 1, 2020](#)

Ha mort el grandíssim historiador, monjo de Montserrat, Hilari Raguer. Avui la historiografia de la Guerra Civil està de dol. Home honest, lúcid, bo i català universal. Ell i Josep Benet eren amics de l'ànima
[#AnyJosepBenet](#) pic.twitter.com/FwaKORsmu4

— Josep Maria Solé Sabaté (@sole_sabate) [October 1, 2020](#)

Avui estem de dol. Descansi en Pau P. Hilari Raguer i Suñer
<https://t.co/xC8OfbcHOc>

— Meritxell Budó (@meritxellbudo) [October 1, 2020](#)

Mor una veu que ha parlava clar i català. Ho trobarem a faltar!
P. Hilari Raguer, en pau descansi. [@montserratinfo](#)
<pic.twitter.com/nt54oen8oy>

— Bernat Vivancos (@BernatVivancos) [October 1, 2020](#)

Avui que ha mort Hilari Raguer recuperem l'última entrevista
televisiva que li vam poder fer al [#Més324](#)
Franco i l'Església: Entrevista a Hilari Raguer - Més 324
<https://t.co/iGjzSwGSgq>

— Xavier Graset (@xgraset) [October 1, 2020](#)

El meu condol als monjos benedictins de [@montserratinfo](#) per la mort
del Pare Hilari Raguer, tant estimat per tothom. Significat
independentista, ha anat a morir un 1 d'octubre ! Descansi en Pau.
<pic.twitter.com/RuwkbfmtOE>

— Mireia Prats i Riera (@mireprats) [October 1, 2020](#)

Ha mort Hilari Raguer, un gran historiador i descobridor amb el que
vaig poder compartir intenses converses, que la terra li sigui lleu

— Xavier Domènech (@XavierDomenechs) [October 1, 2020](#)

Avui ha mort Hilari Raguer. Ens afegim al dol i li volem retre
homenatge tot recordant amb molta estima la seva col·laboració amb
nosaltres en el Simposi sobre Josep Maria Capdevila que va tenir lloc a
Olot el 2017: <https://t.co/Ggc3QkbTAP> <pic.twitter.com/Hc6Dejl51B>

— CàtedraFerraterMora (@UdGFerraterM) [October 1, 2020](#)

"No seríem una nació si estiguéssim disposats a acceptar que els
nostres veïns definissin si ho som o no ho som".

El condol de la Revista de Catalunya pel traspàs d'Hilari Raguer,
humanitat, senzillesa i saviesa. <pic.twitter.com/QZIRFWb9Kg>

— Revista de Catalunya (@RevistadeCat) [October 1, 2020](#)

Ha mort el monjo Hilari Raguer, historiador, pensador, català
compromès, home de valors i de fe.
Descansi en pau aquest gran savi. [@montserratinfo](#)
<pic.twitter.com/VaX22zx3gB>

— Pilar Rahola (@RaholaOficial) [October 1, 2020](#)

Impactat per la mort del Pare Hilari Raguer. Llegir les seves cartes em segueix omplint de coratge. Gràcies pel temps que m'has dedicat, Hilari. Gràcies per la valentia i gràcies pel compromís. ACS.
pic.twitter.com/w3HVOYaAfg

— Jordi Turull i Negre (@jorditurull) [October 1, 2020](#)

Hem perdut un bon amic i un excel·lent historiador. Descansi en pau Hilari Raguer, enyorarem la seva conversa sempre lúcida.
<https://t.co/u9gZlclAhY>

— Francesc-Marc Álvaro (@fmarcalvaro) [October 1, 2020](#)

Hilari Raguer, gran historiador. La “memoria històrica” le debe mucho. También la de Euzkadi. Goian bego. En pau descansi.
<https://t.co/wguwBgd8WQ>

— AITOR ESTEBAN (@AITOR_ESTEBAN) [October 1, 2020](#)

se'ns en van els referents d'un temps de lluita i d'esperança: Casaldàliga, P. Manel, Quino, Hilari Raguer... la seva esperança ens ha de mantenir en el combat contra les desigualtats, les mentires del poder [@Ignasiara](#) [@HiginiaRoig](#) <https://t.co/aiURbf1Raz>

— enric canet (@enrichcn) [October 1, 2020](#)